

DRAUGAS

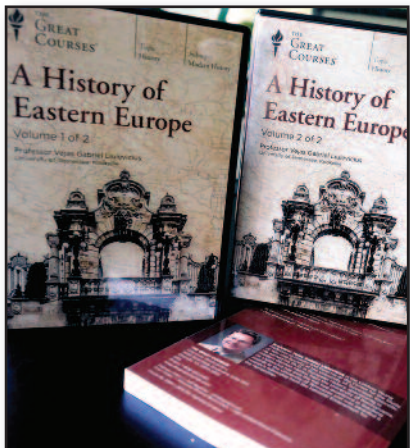
LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, RUGPJŪČIO – AUGUST 23, 2016 • Vol. CVII Nr. 100 Kaina 1 dol.

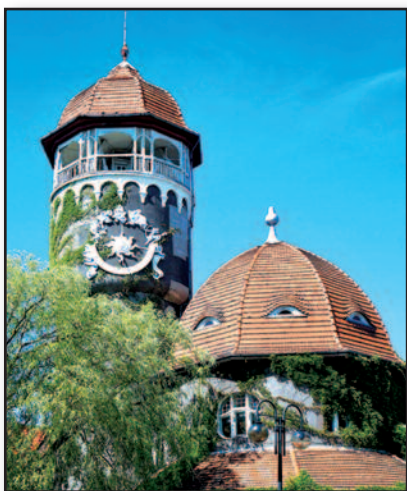
PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 08-22-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Prof. Vėjo Liulevičiaus paskaitų galima klausytis namie – 5 psl.

Baltijos jūros kurortai Rusijoje kitokie nei Lietuvoje – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Sporto šventė baigėsi

Rio de Janeiro olimpinės žaidynės baigėsi iškilmingu uždarymu.

EPA-ELTA nuo-

Sekmadienį „Maracana“ stadionas su trenksmu uždarė Rio de Janeiro Olimpinės žaidynes. Iškilmių metu estafetė perduota Tokijui, kuriame vyks 2020-ųjų Olimpiada. Šešiolika dienų per lietų, audras ir karščius Brazilijoje varžėsi 67 Lietuvos atstovai. Lietuvos komanda, iškovojusi vieną sidabro ir tris bronzos apdovanojimus, Rio de Žaneiro olimpinė žaidynių medalių lentelėje užėmė 64-ąją vietą.

Šeštadienį olimpiniam kaimelyje apsilankė Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius, atvykęs

į Rio stebėti paskutinių Lietuvos sportininkų startų ir Olimpinė žaidynių uždarymo. Kartu su jį atlydėjusiais patarėjais Vytautu Janušaičiu, Jonu Paslausku ir Kūno kultūros ir sporto departamento (KKSD) generaliniu direktoriumi Edžiu Urbanavičiumi premjeras susitiko ir pabendravo su kaimelyje gyvenančiais olimpiečiais, apsilankė misijos būstinėje, kalbėjosi su olimpinės rinktinės medikais, papietavo kaimelio valgykloje ir užsuko į olimpinė žaidynių suvenyrų parduotuvę.

Nukelta į 6 psl.

Lietuva prisimena laisvės kovas

Baltijos kelias.

Kęstučio Jankausko (ELTA) nuotr.

Rugpjūčio 23-ioji – Baltijos kelio diena. Ši diena reiškia susitelkimą, pasmerkimą, ryžtą kovoti. 1989 metais šimtai tūkstančių Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojų, sudarydami gyvą grandinę, susikibo rankomis, siekdami pademonstruoti savo solidarumą. Ši grandinė – Baltijos kelias – nusidriekė nuo Vilniaus iki Talino.

Baltijos kelio (arba Juodojo kaspino) dienos išvakarėse, rugpjūčio 22 dieną, Vilniuje buvo minima kita svarbi mūsų laisvės kovų data – kario savanorio, parlamento gy-

nėjo Artūro Sakalausko 25-osios žūties metinė.

1991-ųjų sausį A. Sakalauskas įstojo į Savanoriškąją krašto apsaugos tarnybą, aktyviai kovojo prieš sovietų agresiją, budėjo Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo rūmuose, taip pat savanorių postuose Kaune, Sitkūnuose. 1991 m. rugpjūčio 19 d. kartu su Alytaus rinktinės savanoriais atvykęs budėti į Vilnių vėl stojo ginti Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo.

Nukelta į 3 psl.

Gyvenimas ir pasitikėjimas prarandamas tik vieną kartą – Publius Syrus

Lankydamasi vienoje iš parapijų, kur dirbo kun. Ričardas Mikutavičius, į vietos bendruomenės pirmininkės pamastymą, kad gal reiktų rengiamuose parapijos namuose įrengti šio kunigo memorialinį kambarį ar ką nors panašaus, kategoriškai šoviau: „Negarbinkit, jis gyveno kaip mirė“. Ir dėl to labai krentuosi. Bet krentuosi tik dėl savo aštrios reakcijos, ne dėl to, ką pasakiau, nes esu įsitikinusi, kad ir prieš žmones, ir prieš Dievą neteisinga nutylėti apie žmogaus blogus darbus. Tegu ir kunigo, tegu ir mirusio. O šio kunigo vardas iki šiol dar daug kur, ypač Kaune, tiriamas kaip šventojo. Jo gerbėjai ten yra įsteigę akademiją, skirtą garbinti jo darbus ir asmenybę. Akademijos įkūrėjas TV laidoje yra apgailestavęs, kad iki šiol kunigo gimtajame Kaune vis dar nėra gatvės, pavadintos jo vardu...

Tikriausiai ir išeiviją buvo pasiekusi žinia apie kraupią kunigo, poeto, kuris buvo ir antikvarinių vertybių kolekcininkas, žmogžudystę 1998 m. Jis dingo išėjęs pirkti ypatingos, XIV a. lovos, apie kurią svajojo. Manoma, kad dar gyvas buvo apsvaigintas, suvyniotas į kilimą ir nuskandintas Nemune. Skenduolis buvo rastas, bet kažkokiu būdu – vieni įtaria tai padarius sąmoningai, kiti sako, kad taip susiklostė aplinkybės – jo kūnas kaip neatpažintas palaidotas vargšų kapinėse (dėl to vėliau keliolikai teisėsaugininkų buvo „nuimti skalpai“). O kunigo ir jo 5 milijonų litų vertės kolekcijos dingimo byla toliau buvo nesėkmingai tirinama. Praėjus pusantrų metų kitas kolekcininkas, Vilius Kavaliauskas, Vilniuje, ant Tauro kalno veikiančiame antikvariniame turgelyje, pamatė parduodamą kunigui Prezidento A. M. Brazausko įteiktą Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino IV laipsnio ordiną. Atpažino, nes pats, tuo metu Prezidento patarėjas, buvo tvarkęs apdovanojimo dokumentus (ordinai yra numeruojami, šio eilės numeris buvo ketvirtas; pasirodo, valstybėje iki tol tebuvo tik trys tokios vertės žmonės!). Tada įvykių karuselė pajudėjo – buvęs Prezidento patarėjas nuskubėjo pas patį saugumo vadą, buvo suimti ordino pardavėjai, o grandinėle – ir kiti žmonės, dalyvavę kunigo nužudyje bei jo kolekcijos pagrobime. Kunigo kūnas ekshumuotas ir palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Palaidotas iki šiol neregėto masto išskilmėmis, kaip spaudoje buvo parašyta: Lietuvoje yra buvusios tik dvi tokios laidotuvės – 1933 m. liepą Kaune, kai buvo atsisveikinama su lakūnais Steponu Dariumi ir Stasiu Girėnu, ir 1999 m. kovo 31 d., taip pat Kaune, Petrašiūnų kapinių panteone, kur šalia daktaro Jono Griniaus ir poetės Salomėjos Nėries buvo laidojamas kunigas Ričardas Mikutavičius.

Gyvas būdamas kunigas Kauną buvo tiesiog pakerėjęs – jo paklausti, tuoktis, krikštyti, atgailauti, draugauti plūsdavo minios. Jo artimi bičiuliai buvo abu pirmieji atkurtos Lietuvos prezidentai. Nors, tiesą pasakius, juo žavėjosi ne visi. Bažnyčiai įprasta savo vidaus problemų neviešinti, bet prieš mirtį kunigas buvo pažemintas pareigose – iš Kauno Vytauto Didžiojo, Kauno Šv. Mykolo Arkangelo

Ne viskas auksas, kas auksu žiba

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

(Igulos) bažnyčių rektoriaus perkeltas į Žemės ūkio universiteto koplyčią klebonu. Dokumentiniame filme iš ciklo „Įvykiai, sukrėtę Lietuvą“ buvo sakoma: „Kad kunigas daugeliui buvo tikras dvasinis autoritetas, labiausiai liudija tai, kad jo pasiklausyti, tiesiog pabūti šalia jo, eidavo ir tie, kurie iki tol nebuvo bažnyčioje. Pas kunigą Ričardą nuolat plūsdavo minios žmonių. Net ir tada, kai Kauno Arkivyskupija jam uždraudė atlikti kulto pareigas pagrindinėse miesto bažnyčiose. Ir lyg į tremtį – populiariausią miesto žmogų – išsiuntė į atokią priemiesčio koplytelę“. Tame pat filme buvo įvardintos ir priežastys, kodėl Bažnyčia jį pažemino: Kauno arkivyskupija neva kivirčijosi su kunigu „dėl žmonių bažnyčiai suaukotų pinigų tvarkymo“.

Prieš keletą metų konfliktas buvo įvykęs ir tarp kunigo, tuo metu Vytauto Didžiojo bažnyčios rektoriaus, bei paminklosaugininkų. Kažkas iš kaudiečių kreipėsi į Paminklosaugos centrą, kad bažnyčios šventorių rausia buldozeriai. Ši bažnyčia XV a. (apie 1400-uosius) buvo pastatyta dar senesnio kapinyno vietoje, todėl ši vieta buvo paskelbta saugoma teritorija ir kasinėti, o tuo labiau rausti buldozeriais buvo negalima. Kai tirti situacijos atvyko paminklosaugininkai, klebonas, viešumoje šviesdavo nuolankia šypsena, juos išvijo kaip šunis, parodęs jiems šventoriaus vartus. Ir pareigūnai nieko negalėjo jam padaryti, nes kunigas kreipėsi „aukščiau“, ir jie buvo „pastatyti į vietą“. Taip buvo sunaikintas archeologinis paminklas. (Beje, klebonas savaivališkai elgėsi ir su Vytauto Didžiojo bažnyčia, architektūros paminklu, kurio keitė sienas ir iškaltose nišose prikaišiojo svetimkūnių.)

Pats kultūrininkas kolekcionavo retą Lietuvoje – italų, flamandų XVI–XVII a. tapybą. 1996 m. jis buvo išleidęs savo vertingosios kolekcijos katalogą, iš kurio galima susidaryti vaizdą apie vertingumą, bet, deja, po vagystės atrasta tik dalis. Iš kur pas kunigą tokios vertybės? Iš kur pinigai joms įsigyti?

Dar sovietiniais laikais muziejininkai snibždėdavosi, kad šis kunigas KGB buvo pagautas kontrabanda gabenantis meno vertybes per SSRS sieną į Vakarus. Pagautas, bet valdžia nepasinaudojo proga pagarsinti apie „juodaskvernių“ nuodėmes. Nors paprastai pati kurdavo kunigus žeminančias istorijas. Apie tai žinojusieji įtarė, kad kunigas pasirašė „velnio sutartį“. Taip pat sklido kalbos, kad jis veikia kartu su tuometinio Leningrado kolekcininkais ir iš Kauno smetoninių poniučių-generolių gvelbia retus paveikslus, kuriuos jos nori perduoti, kad išgyventų. O paėmęs paveikslus neva įvertinimui, jis jų nei gražina, nei pinigų sumoka.

Panašios daugelio kolekcininkų biografijos. Ko-

lektionavimo aistra žmones pastūmėja juodžiausiems poelgiams. Kunigas bičiuliavosi ir su būsimu savo nužudymo užsakovu bei meno kolekcijos grobiku Vladu Belecku, tuomet jau teistu asmeniu, besivertusiu nusikalstamu būdu įgytų antikvarinių meno vertybių prekyba ir mainais. Kaip išaiškėjo tiriant nužudymą, ir anksčiau V. Beleckas buvo organizavęs ne vieną meno dirbinių

pagystę ir turėjo ryšių su Kauno ir kitų miestų nusikalstamomis grupuotėmis. V. Beleckas – tai Vladimiras Stupakovas, gimęs Kaune, Žemuočiuose Šančiuose, čia apsistojusio raudonosios armijos kariškio ir lietuvės sūnus. Čia gyveno nemažai sovietinių karininkų našlių, kai kurių vyrai per karą Vokietijoje buvo prisigrobę senovinių meno dirbinių. Jais susidomėjęs V. Stupakovas ėmė prekiauti senienomis. Pakliuvo apgavęs vieną iš tų našlių. Sužinojęs apie parduodamą išpūdingo dydžio caro laikų briliantą, atvyko jo apžiūrėti, o po žvalgytvių užsakė meistrams pagaminti stiklinę kopiją. Antrą kartą atėjęs derėtis moterį apmulkinio pačiu juokiniausiu būdu – neva tamsoje briliantas, palaikytas prie lempos, turi švytėti. Moteriškai degiojant šviesą, apgavikas brangakmenį pakeitė stikliniu. Tai buvo 1983 m., jis gavo 5 m. kalėjimo, bet po dvejų paleistas. Išėjęs į laisvę pakeitė pavardę. Šiuo metu, iki gyvos galvos nuteistas už kunigo nužudymą, žurnalistas, kurie jį dažnai kalbina kaip amžiaus vagystės autorių, giriasi, kad su „Rička“ jie buvo seni draugai, pas jį jis galėjo užėiti net naktį.

Kaip minėtame dokumentiniame filme pasakojama, kunigas, likus pusmečiui iki mirties, savo bute jau buvo apiplėštas. Gal būtų buvęs ir nužudytas, bet plėšikus išbaidė tuo metu suskambėjęs durų skambutis. Kunigas liko surištas ir numestas tualete. Atsilaisvinęs kojas nuėjo į kitoje gatvės pusėje buvusį Kauno centrinį policijos komisariatą, kur jam nuėmė antrankius. Po kunigo mirties paaiškėjo, kad tuomet jis policininkams daug ką melavo – neprisipažino, kad matė užpuolikų veidus, neva du buvo su kaukėmis. (Pasirodo, buvo užpultas tų pačių asmenų, kurie jį vėliau nužudė; apiplėšimą organizavęs tas pats V. Beleckas laukė gatvėje paliktame automobilyje.) Tą, kuris buvo be kaukės, jis apibūdino klaidindamas, tarsi norėtu, kad jis nebūtų rastas. Visa tai paaiškėjo vykdam tyrimą jau po jo mirties. Jis sakė netiesą ir dėl nuostolių, esą buvo išnešta apie penkis tūkstančius litų pinigais ir auksinė grandinėle. O iš tikrųjų tardytojai vėliau nustatė, kad plėšikų grobis siekė 23 500 litų. Kodėl kunigas slėpė nusikaltėlius?

Jeigu šiam kunigui gyvam esant visi, taip pat ir Bažnyčios tėvai, būtų viešinę vieno iš ganytojų nemoralius darbus, gal tos tragedijos ir nebūtų įvykę, o žmonės iki šiol nebūtų klaidinami ir negyvuotų akademijos, studijuojančios nebūtus dalykus.

O kunigas tikrai turėjo įtaigos jėgos, to negalima atmesti – jis valdė daugelio patiklių žmonių jausmus, kurie ...atverdavo pinigines. Jis turėjo daug Dievo dovanų, bet ne visas panaudojo tam, kam kunigas turėjo panaudoti.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

SKAITYKITE „DRAUGĄ“ GREIČIAU!

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase: kasdien – **\$340.00** • visos savaitės **\$240.00**
Kanadoje (USD): – metams **\$390.00** • 1/2 metų **\$210.00** • 3 mėn. **\$110.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
Kanadoje (USD) – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$120.00** • 3 mėn. **\$75.00**

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$70.00**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.
„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Administracija –
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Paaiškėjo, kas gali sumažinti „Brexit“ pasekmes lietuvių šeimoms

ŽYGIMANTAS PAVILIONIS

Paskutinėje klubo „Res Publika“ renginyje „Lofte“ (menufabrikas.lt) vos tilpo žmonės, norintys dalyvauti pokalbyje apie „Brexit“ pasekmes Lietuvai ir mūsų diasporai užsienyje. Diskusijoje dalyvavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) ir JK Lietuvių Bendruomenių pirmininkės Dalia Henkė bei Dalia Asanavičiūtė, kiti PLB valdybos nariai, Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TSLKD) partijos pirmininkas Gabrielius Landsbergis, Europos Parlamento narys Antanas Guoga, Vilniaus vicemeras socialdemokratas Gintautas Paluckas, „Investuok Lietuvoje“ agentūros vadovas Mantas Katinas ir žurnalistas Andrius Tapi-nas.

Esminė šios diskusijos išvada – suvienijus jėgas su išvykusiais lietu-viais „Brexit“ pasekmes galima sumažinti, o gal net ir jomis pasinaudoti. Bet kokia krizė yra galimybė priimti se-niai delsiamus radikalius sprendi-mus: Lietuvą sustiprinti taip, kaip padarė Izraelis, Airija ar kitos šalys, kuriose diasporos vaidmuo visada bū-davo ypatingai svarbus. Susivienijus būtų žymiai lengviau atlaikyti tekto-ninius smūgius, kurie šią vasarą mus pasiekė iš JK, bet dar gali pasiekti ir iš JAV, o gal ir Vokietijos bei Prancū-zijos, kur vyks didieji rinkimai. Be to, niekas nežino, kokias naujas ekskur-sijas sugalvos Kremlius prieš „rinki-mus“ šį rudenį Rusijoje. Taigi, jeigu su-sivienytume – turėtume milžinišką potencialą, kurio iki šiol neišnaudo-jame, nes nesugebame užmegzti su išvykusiais lietuviais tikro, abipusio ryšio – kaip apibendrino JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pir-mininkė Sigita Šimkuvienė: „Dažnai atrodo, kad stiprios užsienio išeivijos Lietuvai nereikia“. Globali Lietuvos strategija, deja, neveikia, bent jau taip, kaip norėtusi, ar kaip turėtų veikti, tokios krizės akivaizdoje.

„Facebook“ nuotr.

Ką daryti – atsakymai seniai žino-mi. Suteikti Lietuvos piliečiams, gy-venantiems transatlantinėje šeimoje, dvigubą pilietybę. Leisti lietuviams užsienyje rinkti savo Seimo narius – tiek JK, tiek JAV šiuo metu jau gyve-na panašus skaičius Lietuvos pilie-čių; abi šios šalys galėtų išrinkti po vie-ną Seimo narį, o likusi Europa bei pa-saulis – dar vieną. Trys parlamentarai, renkami užsienyje būtų labai rimtas svoris Lietuvos Seime, kur kartais koalicijas nulemia ir vienas balsas. Ti-kėtina, kad tai padidintų ir Lietuvos politikų domėjimąsi užsienyje gyve-nančiais lietuviais, kuris dabar yra, deja, minimalus. Tam, kad „pramuš-tume“ tokias užsienyje renkamų Seimo narių apygardas (paprastai jas sudaro apie 40 000 rinkėjų), būtina paraginti Lietuvos piliečius užsienyje balsuoti daug aktyviau. Tiek JAV, tiek JK reik-

tų „ pridėti po vieną nulį“ prie šiose ša-lyse balsuojančių kelių tūkstančių lie-tuvių. Be abejonės, internetinis bal-savimas padėtų parodyti užsienyje gy-venantiems lietuviams savo tikrą po-litinę jėgą, tačiau kol ši galimybė ne-suteikta, privalu maksimaliai padi-dinti balsuojančių skaičių jau šių metų spalio mėn. rinkimuose.

Daugelis kalbėjusių pritarė TSLKD pirmininko Gabrieliaus Lands-bergio siūlymui vietoje Globalios Lie-tuvos programos įkurti Grįžimo agen-tūrą – be abejonės, grįš ne visi, tačiau privalome sudaryti visas galimybes grįžti bent jau norintiems. „Brexit“ kontekste Lietuva turi siekti maksi-maliai prisitraukti iš JK naujas in-vesticijas ir paslaugų centrus, tačiau to nepavyks efektyviai atlikti, jeigu ne-prisitrauksime bent dalies išvykusių lietuvių. Idealiausia būtų kiekvienai

investicijai Lietuvoje surasti atitin-kamą skaičių grįžtančių lietuvių – gal po rinkimų tai galės tapti sustip-rintos „Investuok Lietuvoje“ vienu iš svarbiausių naujų tikslų. Prieš kelis mėnesius kartu su Amerikos inves-tuotojais Lietuvoje jau ieškojome dar-bo jėgos Londone – mano žiniomis, „Strategic Staffing Solutions“ šį rudenį rengs antrą tokią misiją kartu su „In-vest Lithuania“ – po rinkimų tokios mi-sijos tik dažnės.

Diskusijoje dalyvavę politikai ir verslininkai sutarė ir dar dėl vieno strateginio tikslo – nepritrauksime išvykusių į Lietuvą, jeigu nepakeisime Lietuvos. „Esame maži, todėl turi-me būti greiti“, – teigė Mantas Kati-nas.

„Jeigu būsim tik maži ir dar to-kie lėti kaip šiandien, su savo neefek-tyvia ir neprofesionalia biurokratija, politine klase, menančia XX, bet ne XXI amžių, toli nenueisime. Privalome radikaliai sumažinti biurokratiją ša-lyje, prie valdžios vairo atvesti jaunos profesionalus. Švietimo reforma – dar viena sritis, dėl kurios visi sutaria“, – teigė M. Katinas.

Taip pat buvo akcentuojamas at-lyginimų didinimas ir mokesčių maži-nimas, ypač kalbant apie neapmokes-tinamą minimumą, kuris turi būti dar didesnis, nei neseniai pasiūlė val-dantieji. Ir, galų gale, pagarba žmogui, kurios posovietinėje Lietuvoje vis dar trūksta. Kuo greičiau turime imti pa-vyzdį iš Izraelio, išeiti iš vidutiniškos valstybės vegetacijos, ir tapti viena ge-riausių, konkurencingiausių valstybių regione, arba visą Šiaurės-Baltijos-Lenkijos-Vokietijos regioną tokiu pa-daryti. Labai gaila, kad JK atsitraukus iš Europos Sąjungos (ES) sustiprės socializmas, paprastai proteguojamas pietinių valstybių. Galbūt ateina laikas Lietuvai ir visam likusiam ES šiaurės regionui užimti liberaliosios ir sveiko proto JK vietą.

www.ekspresas.co.uk

Minėjime dalyvavo Atkuriamojo Seimo pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis. Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Lietuva prisimena laisvės kovas

Atkelta iš 1 psl.

1991 m. rugpjūčio 21 d. sovietų ar-mijos provokacijos metu Seimo rūmų prieigose vyko Lietuvos savanorių su-sirėmimas su sovietų armijos specia-liosios paskirties dalinio kariais, kurie automobiliu įsiveržė į karių savanorių saugomą teritoriją prie posto A. Goš-tauto gatvėje. Per susidūrimą su jais buvo sužeisti dvylika Lietuvos karių. Vieno iš jų – savanorio A. Sakalausko – žaizdos buvo mirtinos.

Parlamento gynėjas palaidotas gimtojoje Dzūkijoje, Alytuje, šalia pimojo už Lietuvos nepriklausomybę žuvusio (1919 m.) karininko Antano Juozapavičiaus.

A. Sakalauskas po mirties apdo-vanotas Vyčio Kryžiaus pirmojo laips-nio ordinu, Sausio 13-osios atminimo ir Lietuvos kariuomenės kūrėjo sava-norio medaliais.

Pagerbiant A. Sakalausko atmi-nimą sekmadienį Lietuvos kariuome-

nės Šv. Ignoto bažnyčioje Vilniuje buvo aukojamos šv. Mišios. Seimo Kovo 11-osios Akto salėje surengta konferencija „1991 m. rugpjūčio pučas Maskvoje, jo pasekmės Vilniuje ir atgarsiai pasaulyje. Atkurto Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimas“.

Pirmadienį A. Sakalausko atmi-nimas pagerbtas ir jo žūties vietoje, prie paminklinio akmens. Išskilmėse kalbėjo Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Vydas Gedvilas, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadas Ar-tūras Jasinskas, A. Sakalausko motina Genovaitė Sakalauskienė.

Vėliau Seimo Parodų galerijoje buvo rodomi trumpametražiniai fil-mai. A. Sakalausko artimieji ir ben-dražygiai, Laisvės gynėjai dalijosi pri-siminimais, buvo galima apžiūrėti A. Sakalausko atminimui skirtą parodą.

ELTA

TELKINIAI

LTSC paroda buvo pristatyta šokių mokytojų pagerbimo vakare. Iš k.: šokių grupės LB „Spindulys“ vadovė Danguolė R. Varnienė, XV tautinių šokių šventės meno vadovas Tomas Mikuckis ir LTSC vicepirmininkė Loreta Timukienė.

LTSC paroda buvo pristatyta šokių mokytojų pagerbimo vakare. JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė (d.) ir LTSC vicepirmininkė Loreta Timukienė. Rimo Gedeikos nuotr.

Parodos keliauja po Ameriką

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC) paruošė dar vieną kilnojamą parodą – dvylikoje parodos „Nupinsim margą šokių pynę“ stendų pasakojama turtinga ir įdomi Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių švenčių istorija, prasidėjusi 1957 m. ir tebesitęsianti iki šiol.

Ši paroda buvo pristatyta birželio 30–liepos 3 d. Baltimorėje vykusiame Šiaurės Amerikos lietuvių lietuvių XV tautinių šokių šventėje, ją turėjo galimybę pamatyti tūkstančiai šokėjų, žiūrovų ir šventės svečių. Džiaugiamės, kad stendų nuotraukose ne vienas atpažino save ar savo tėvus, draugus, pažįstamus. Šventės metu vykusiame poezijos vakare buvo eksponuojama dalis LTSC kartu su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka paruoštos parodos, skirtos Lietuvių rašytojų draugijos 70 metų veiklos jubiliejui.

Iš Baltimorės paroda „Nupinsim margą šokių pynę“ iškeliavo į Frackville, PA – rugpjūčio 13–14 d. jau 102-ąją kartą vykusiose Lietuvių dienose ji

LTSC parodos Lietuvių dienose Frackville, Pennsylvanijoje. Elaine Luschas nuotr.

buvo eksponuojama Schuylkill Mall kartu su kitomis LTSC paruoštomis kilnojamomis parodomis – „Sportas JAV lietuvių gyvenime“ ir „Atversim dainų švenčių skrynią“. Iš Frackville visos trys LTSC parodos pervežtos į Washington, DC – ten jos bus eksponuojamos spalio mėnesį, kuomet vyks

JAV Lietuvių Bendruomenės XXI Tarybos sesija, LR ambasados krepšinio turnyras ir Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bazilikoje esančios lietuvių koplyčios 50-mečio minėjimo iškilmės.

Šių kilnojamų LTSC parodų rėmėjai – Lietuvių Fondas, LR ambasada

JAV, JAV Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių tautinių šokių institutas, taip pat esame dėkingi visiems, padėjusiems sukurti ir pristatyti šias turtingą išeivijos istoriją liudijančias parodas.

LTSC informacija

Kerelių šeima. Šeimos archyvo nuotr.

Mes kiekvienas ateiname po vieną į tą didelį gyvenimo lauką, kiekvienas vingiuojame savais keliais ir baigus savo žemišką kelionę, kiekvienas po vieną išeiname, surišę sekantį mazgą... (V. Švėkšna)

Nieko neužmiršome, niekas neužmiršta. Gražų saulėtą liepos mėnesio rytą susirinkome į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misiją prisiminti Jolandą Kerelienę, prieš penkerius metus užbaigusią savo žemišką kelionę. Susirinko giminės, draugai bei visi, su kuriais Jolanda bendravo ir kurių prisiminimuose ji liko.

Prisiminėme Jolandą Kerelienę

Į paminėjimą susirinko daug žmonių. Peter Ramanausko nuotr.

Prisiminimo šventę pradėjome šv. Mišiomis, kurias aukėjo kun. tėvas Algis Baniulis SJ, giedojo misijos choras, muz. A. Barniškis ir dukra Vilija. Po Mišių visus susirinkusius Kerelių šeima pakvietė į vaišes. Puošni pokylių salė vos sutalpino visus, norinčius dalyvauti Jolandos atminimo pagerbime. Mintimis dalijosi lietuviškų organizacijų nariai, vadovai. Ypatingas dėmesys buvo skirtas skautų organizacijai, kuriai ilgą laiką vadovavo Jolanda. Prisiminimais dalijosi Lietuvių Bendruomenės atstovai, draugai, šeimos nariai. Šilti ir gražūs prisimi-

nimai sugrąžino visus į praeitį. Supratome, koks reikšmingas buvo Jolandos gyvenimas, nes ji buvo – organizatorė, vadovė, talentinga lietuvė, žmona, motina. Graži aplinka, draugiška nuotaika pakylėjo ir apjungė visus dalyvius. Jolandos draugai, artimieji dėkojo šeimai – Alfonsui Kereliui, dukroms Vilijai ir Svajonei už gražią, emocingą ir šauniai suruoštą šventę a. a. mamos ir žmonos atminimui. Alina Bičkienė PJM misijos choro choristė

Išklausęs duok kitam!

Profesoriaus Vėjo Liulevičiaus paskaitos anglų kalba

RIMAS ČERNIUS

Būti amžinu studentu nėra gėda. Žmogus yra būtybė, kuri visuomet nori žinoti. Progų praplėsti akiratį netūksta net ir tiems, kuriems studentavimo dienos jau seniai praėjo. JAV, Virginijos valstijoje, yra išikūrusi „The Great Courses” bendrovė, kuri įrašo Amerikos universitetų profesorių paskaitas įvairiose srityse ir tas paskaitas siūlo plačiai visuomenei. Paskaitos – apie istoriją, filosofiją, teologiją, literatūrą, meną, muziką, ekonomiką ir įvairias tikslųjų mokslų sritis. O svarbiausia – jų ramiai galima klausytis savo namuose.

2015 m. „The Great Courses” bendrovė išleido įrašytų paskaitų ciklą apie Rytų Europos istoriją – „A History of Eastern Europe”. Jas paruošė lietuvis mokslininkas, Tennessee universiteto profesorius Vėjas Liulevičius. Prof. Liulevičiaus paskaitų ciklas ypač aktualus dabar, kai tarp amerikiečių kartais jaučiamas polinkis įtampas Rytų Europoje ignoruoti.

Prof. Liulevičiaus įrašytą Rytų Europos istorijos paskaitų ciklą sudaro 12 kompaktinių plokštelių (CD). Paskaitas galima įsigyti ir DVD formate. Tada galima ne tik klausytis, bet ir stebėti paskaitininką bei jo rodomas skaidres. Iš viso yra 24 paskaitos. Kiekviena jų – pusės valandos ilgumo. Tai plati ir išsami Rytų Europos istorijos apžvalga. Kartu su paskaitomis prof. Liulevičius paruošė knygą, kurioje paskaitų klausytojai ras kiekvienos paskaitos santrauką, iliustruotą nuotraukomis ir žemėlapiais, bei išsamią knygų apie Rytų Europą bibliografiją.

Prof. Liulevičiaus paskaitų ciklas prasideda Rytų Europos geografijos ir senosios istorijos apžvalga. Profesorius trumpai aptaria įvairias migracijas, mongolų ir germanų veržimąsi į Rytų Europą ir vadinamąjį aukso amžių, kuris tęsėsi nuo XIV iki XVIII šimtmečio. Po to – Lietuvos-Lenkijos padalijimų istorija. Kelios paskaitos skirtos XIX a. pasireiškusiems tautiniams sąjūdžiams ir imperijoms, kurios tuo metu kūrėsi.

Prof. Liulevičius nušviečia Pirmojo pasaulinio karo pasekmes Rytų Europoje. Jis nagrinėja naujai atkurtų Rytų Europos valstybių valdžias 1918–1939 m. laikotarpiu. Viena paskaita skirta Molotovo-Ribbentropo paktui, kurio slaptaisiais protokolais Hitleris ir Stalinas pasidalijo Rytų Europą. Paskaita apie Antrąjį pasaulinį karą pabrėžia kovas Rytų fronte, kurios amerikiečiams ir apskritai Vakarų Europos gyventojams mažiau žinomos. Profesorius aptaria nacių įvykdytą masinį žydų genocidą Antrojo pasaulinio karo metu.

Kitos paskaitos aptaria Antrojo pasaulinio karo pasekmes: masinius trėmimus ir emigracijas, rezistencines „miško brolių” kovas. Prof. Liulevičius aptaria kasdienį gyvenimą už „geležinės uždangos” ir Rytų Europoje kilusius pasipriešinimus komunistinėms valdžioms. Jis iškelia pasipriešinimus Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir Lenkijoje, analizuoja Lenkijos Solidarumo atsiradimą ir paaiškina, kaip Rytų Europai pavyko iš komunizmo išsilaisvinti.

Paskaitų ciklas baigiamas kelio-

Įrašytų paskaitų ciklas „A History of Eastern Europe”.

Vėjas Liulevičius, Irena Blekys ir Guntis Šmidchens AABS suvažiavime Čikagoje 2012 m. Jono Kuprio nuotr.

mis paskaitomis apie įvykius Rytų Europoje XX a. pabaigoje ir XXI a. pradžioje. Prof. Liulevičius aptaria sudėtingą buvusios Jugoslavijos padėtį ir Balkanuose vykusius karus. Apibūdina „Naująją Europą”, kuriai priklauso ir Rytų Europos šalys, įsijungusios į Europos Sąjungą ir NATO. Pagaliau jis aptaria įvykius Ukrainoje ir konfliktą tarp Ukrainos ir Rusijos.

Paskaitų ciklo pradžioje prof. Liulevičius nurodo keturias pagrindines temas, kurias savo paskaitomis bando nagrinėti. Tai Rytų Europos politinis ir religinis daugialypiškumas, nuolatinė Rytų Europos valstybių sienų kaita, skirtumas tarp Rytų ir Vakarų Europos ir Rytų Europos santykiai bei ryšiai su Vakarų Europa. Taikliai profesorius pastebi, kad amerikiečių ir vakarų europiečių istorijos supratimas daug kur skiriasi nuo rytų europiečių istorijos supratimo. Pavyzdžiui, amerikiečiai ir vakarų europiečiai yra linkę Pirmąjį pasaulinį karą laikyti „bloguoju karu”, kada ilgai nesibagiančiose apkasų kovose žuvo milijonai, o Antrąjį pasaulinį karą – „geruoju karu”, nes buvo nugalėti naciizmas ir fašizmas. Tuo tarpu rytų europiečiams Pirmasis pasaulinis karas kai kuriais atžvilgiais buvo „geras karas”, nes susidarė sąlygos Rytų Europos gyventojams atgauti nepriklausomybę ir sukurti savarankiškas

valstybes, o Antrasis pasaulinis karas buvo „blogasis karas”, nes Rytų Europos valstybės buvo pavergtos rusiškojo komunizmo ir anapus „geležinės uždangos” išbuvo beveik 50 metų.

Prof. Liulevičiaus paskaitose daug kur liečiamos sunkios, skausmingos temos, tačiau jis savo mintis moka dėstyti gyvai ir įdomiai. Dažnai savo paskaitas apie komunistinius režimus Rytų Europoje pajvairina komunistinę santvarką išjuokiančio humoro pavyzdžiais. Žinoma, kad Rytų Europos kraštuose humoras tapo vienu iš daugelio pasipriešinimo komunistinei valdžiai būdų. Kai kada profesorius įterpia ir asmeninių išgyvenimų. Pavyzdžiui, buvo įdomu sužinoti, kad griuvus Berlyno sienai prof. Liulevičius buvo nuvykęs į Berlyną, kur Berlyno sieną padaužė pats. Baigdamas paskaitų ciklą profesorius kviečia savo klausytojus pakeliauti. Jis pamini istorines vietas, paminklus Rytų Europoje, kuriuos vertėtų aplankyti.

Malonu, kad prof. Liulevičius nebijo paminėti lietuvių, latvių ir estų. Jis aiškina partizanines kovas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, primena 1989 m. Baltijos kelią, išvardija išeivijoje gyvenusius Baltijos valstybių prezidentus: latvę Vairą Vike-Freibergą, lietuvių Valdą Adamkų ir estą Toomą Hendrik Ilves, mini Baltijos

valstybių narys NATO ir Europos Sąjungoje. Amerikiečiai šiuos įvykius ir asmenis nelabai pažįsta. Todėl prof. Liulevičiaus paskaitų ciklas yra svarbus žinių apie Rytų Europą, ypač apie Baltijos valstybes, šaltinis.

Rytų Europos paskaitų ciklas žadina susidomėjimą Rytų Europos istorija. Tam tikslui prof. Liulevičius pateikia išsamią bibliografiją. Paskaitų metu jis rekomenduoja knygas, kuriose atsispindi Rytų Europos istorija. Tarp jų yra daug rimtų mokslinių veikalų, bet pasitaiko ir grožinės literatūros, pvz., profesorius siūlo rumunės-vokietės rašytojos, Nobelio premijos laureatės Herta Muller romanus ir net lietuvių poeto Marcelijaus Martinaičio „Kukučio balados”.

Prof. Vėjas Liulevičius gimė Čikagoje. Bakalauro laipsnį įsigijo Čikagos universitete 1989 m. Mokėsi Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje, o daktaro laipsnį iš Europos istorijos įsigijo Pensilvanijos universitete 1994 m. Jo specialybė – Vokietijos istorija. Nuo 1995 m. jis profesoriauja Tennessee universitete, Knoxville mieste, kur dėsto įvairius kursus apie Europos istoriją. Tennessee universitete jis kelis kartus apdovanotas už ypač gerą dėstymą. Prof. Liulevičius buvo Baltiškų studijų puoselėjimo draugijos (Association for the Advancement of Baltic Studies) pirmininkas. Yra dviejų mokslinių knygų ir daugelio mokslinių straipsnių autorius. „Great Courses” įrašytų paskaitų programai jis yra paruošęs ir skaitęs iš viso septynis kursus. Lietuviams, be kurso apie Rytų Europos istoriją, turbūt labiausiai aktualūs yra paskaitų ciklai apie Pirmąjį pasaulinį karą ir apie XX a. utopijas ir terorą. Pilną „Great Courses” bendrovės įrašytų paskaitų sąrašą galima rasti internete: www.thegreatcourses.com arba paskambinus 1-800-832-2412.

Prof. Vėjas Liulevičius priklauso mokslininkų šeimai. Jo tėvelis yra daktaras Arūnas Liulevičius – ilgametis matematikos profesorius Čikagos universitete. O Vėjo Liulevičiaus senelis, Vincentas Liulevičius, buvo mokslininkas istorikas. Vincentas Liulevičius daug metų Lietuvos istoriją dėstė Čikagos aukštesniojoje lituanistikos mokykloje. Jis parašė Lietuvos istorijos vadovėlius aukštesniajai mokyklai. Be to, parašė ar redagavo daug mokslinių knygų Lietuvos istorijos temomis, pvz., „Lietuvių švietimas Vokietijoje” (1969 m.), „Išeivijos vaidmuo Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe” (1982 m.) ir kt. Tie, kurie kadaise klausėms Vincento Liulevičiaus paskaitų apie Lietuvos istoriją, dabar galime klausytis jo vaikaitio Vėjo Liulevičiaus paskaitų apie Rytų Europos istoriją.

Buvo įprasta laikraščių pirmajame puslapyje spausdinti šūkį „perskaitęs duok kitam”. Tą šūkį patikslinus galima pritaikyti ir prof. Vėjo Liulevičiaus paskaitų ciklui „A History of Eastern Europe” – „išklausęs duok kitam”. Ypač vertėtų šį ciklą mandagiai įbrukti draugams amerikiečiams, kuriems Rytų Europa yra miglota nežinomybė ir kurie dažnai neatskiria Baltijos valstybių nuo Balcanų. Prof. Liulevičius atliko reikšmingą darbą, kuriuo susidomėti vertėtų visiems.

Žurnalistė Monika Juodeškaitė

OLIMPINĖ PANORAMA

Penkiakovininkė L. Asadauskaitė pasiekė olimpinį rekordą, bet jos kovą dėl medalių sustabdė žirgas.

Ši Olimpiada Lietuvai nebuvo pati sėkmingiausia. Garsūs Lietuvos sportininkai, iš kurių buvo tikėtasi medalių, į Lietuvą grįžo nusivylę. Lietuvos antrąją religiją vadinamas krepšinis nuvydė ne vieną rinktinės gerbėją. Lietuvos komanda, labai sėkmingai pradėjusi pogrupio kovas, jį baigė ketvirtfinalyje ir dėl medalių kovoti nebegalėjo. Olimpinė čempionė ir didžiausias Lietuvos pasididžiavimas Rūta Meilutytė finale liko septintoje vietoje. Didžioji Lietuvos irklavimo viltis Henrikas Žustautas nesugebėjo patekti į finalą, o šiuolaikinės penkiakovės olimpinei čempionei Laurai Asadauskaitei-Zadneprovskienei kovą dėl olimpinio medalio nutraukė užsispyręs žirgas. Tuo tarpu olimpinei vicečempionei Gintarei Scheidt stiprūs Brazilijos vėjai ir patirta diskvalifikacija pirmajame plaukime neišvengiamai atsiliepė kovoje dėl medalių.

Nors didžiausias Lietuvos viltis lydėjo nesėkmės ir jų sunkus ir ilgas darbas link medalių neatsipirko, Lietuvą nustebino kiti sportininkai. Šios Olimpiados herojai tapo irklautojai – net trys įgulos Lietuvai padovanojo olimpinis medalius. Pirmą kartą istorijoje olimpinis medalis į Lietuvą buvo parvežtas iš sunkiosios atletikos atstovo. Lietuva Rio de Janeire iškovojo vieną sidabro ir tris bronzos medalius, viso medalius pelnė 88-nių valstybių sportininkai. Nors šiose Olimpiadose žaidynėse Lietuva medalių gausa negali pasigirti, būnant tokiai mažai valstybei tai yra didelis pasiekimas. Mūsų kaimynai estai iškovojo tik vieną bron-

zos apdovanojimą o latviai nesugebėjo laimėti nei vieno medalio. Sidabro medalį Lietuvai iškovojo porinių dviiečių valčių įgula Saulius Ritter ir Mindaugas Griškonis, toje pačioje moterų klasėje sužibėjo bronzą laimėjusios Donata Vištartaitė ir Milda Valčiukaitė. 200 metrų distancijoje, dvivietėje baidarėje bronzą iškovojo Aurimas Lankas ir Edvinas Ramanauskas, o sunkiojoje atletikoje, svorio kategorijoje iki 94 kilogramų trečiąją vietą laimėjo Aurimas Didžbalis. Šie stiprūs ir užsispyrę atletai visiems laikams įsirašė į olimpinę Lietuvos ir pasaulio istoriją. Didelis aciū jiems ir visiems, kas prisidėjo ir padėjo jų kelyje pergales link.

Deodoro stadionas ir jo žirgai tapo praeiksmu Lietuvos atstovams

Lietuvos olimpinio aukso viltis sugriovė žirgas „Calgary Z“. Šiuolaikinės penkiakovės olimpinės čempionės titulą gynusi Laura Asadauskaitė-Zadneprovskienė kovas dėl olimpinio medalio buvo priversta nutraukti po nesėkmingai susiklosčiusios jojimo rungties. Lietuvoje penktadienio vakaras buvo kupinas nusivylimo ir kontroversiškų diskusijų: kodėl Laurai atiteko šis žirgas, ar ji galėjo jį pakeisti po jo nesėkmingo pirmojo pasirodymo, ar galimas protestas ir, galų gale, kur šiame sporte teisybė? Diskusijos šiais klausimais nesustojo internetiniuose tinklalapiuose ir Lietuvos sirgalių galvose. Nors atsakymus į visus šiuos

Penkiakovininkas J. Kinderis Olimpiadose žaidynėse liko 34-as.

Baidarininkas Ignas Navakauskas liko 9-tas.

klausimus turime, tai Laurai medalio nebeatkovos. Šiuolaikinėje penkiakovėje jojimo rungtis visada buvo ir yra siejama su sėkme ir burtais – pastarieji lemia, kokių žirgų jos sportininkės. Asadauskaitei burtai lėmė žirgo „Calgary Z“ kompaniją. Nors pati Laura tikino, jog prasijodinėjimo metu ji neturėjo jokių problemų šokant per kliūtis su šiuo žirgu, tačiau prieš pat varžybas žirgas buvo lyg nesavas. „Aš tikrai iš savo pusės padariau viską gerai. Apšilimas buvo geras, jis man idealiai šoko per apšilimą, jokių pretenzijų. Tačiau prie arenos jis tiesiog drebėjo iš baimės, pajutau, kad žirgas kažko bijo. Kai mes išėjom į aikštę, jis net nenorėjo eiti į priekį, toks vaizdas, kad tokioj auditorijoj jam pirmą kartą tenka joti. Gal po nesėkmingo egiptietės pasirodymo jis dar labiau išsi-

gando. Nežinau, ką ir bepridurti, tiesiog tai buvo ne mano kaltė“, – pasakojo Laura.

Blogas ženklas buvo jau tada, kai „Calgary Z“ pirmajame jojime dukart numetė penkiakovininkę iš Egipto. Atėjus Lauros eilei žirgas persoko tik per pirmąją kliūtį ir atsisakė šokti net per keturias tolimesnes kliūtis, taip sudauždamas visas Lietuvos ir Lauros viltis kovoti dėl olimpinio medalio. Šiuolaikinės penkiakovės jojimo rungties taisyklės apibrėžia, jog nulis taškų sportininkams skiriama tada, kai žirgas keturis kartus sustoja prieš kliūtį ir jos net nebando peršokti. Būtent taip ir atsitiko Asadauskaitei, kuri nebuvo vienintelė nuskriaustoji – net penkios kitos sportininkės, tarp kurių buvo ir pasaulio bei olimpinė čempionė vokiečių L. Schoneborn, pa-

Penkiakovininkė I. Serapinaite plaukimo rungtyje užėmė 10-ąją vietą.

Penkiakovininkui J. Kinderiui jojimo rungtis buvo nesėkminga. Vytauto Dranginio nuotraukos

tyrė tą patį. Tai parodo, koks neteisingas ir nenusipėjamas šis sportas gali būti. Sportininkams, kurios įdeda tiek daug darbo ir pastangų ne vienerius ir ne kelerius metus, būnant sezono lyderėmis ir tikintis aukščiausių rezultatų, sutrukdyti gali užsispyrę žirgai. „Tai yra nelygė, viską lemia loterija. Viskas, ką tu pasiruošei bėgimo, plaukimo, fechtavimo rungtyse, viskas netenka prasmės, nes tu neprajojai, reiškiasi, tavo varžybos jau baigėsi. Aš manau, kad Olimpinese žaidynėse negali būti tokio dalyko, kad žirgai visiškai atsisakytų šokti“, – nusivylusi teigė Asadauskaitė. Tačiau net ir po tokio nusivylimo mūsų olimpinė čempionė pademonstravo stiprų charakterį ir įrodė, jog dėl medalių tikrai būtų galėjusi pakovoti. Lauros mėgstamiausioje kombinuotoje rungtyje, kur bėgamos keturios atkarpos po 800 metrų, o tarp jų lazeriniu pistoletu penkis kartus tiksliai šaudoma į taikinį, ir tam skiriama po 50 sekundžių, Laura pasiekė greičiausią laiką ir pagerino pasaulio rekordą (12:01,01 min). Primenu, jog po fechtavimo rungties Laura buvo 11 vietoje su 21 laimėta kova ir 216 taškų. Plaukimo rungtyje, kuri nėra Lauros stiprioji pusė, ji savo plaukime finišavo antra, tačiau galutinėje įskaityje užėmė 28-tą vietą ir surinko 277 taškus. Tai mūsų sportininkei, kuri lyderiauja bėgime, buvo šauni pradžia link medalių.

Jaunoji Lietuvos penkiakovininkė Ieva Serapinaitė Olimpiadoje debiutavo 29-toje pozicijoje. 21-erių lietuvė fechtavime užėmė 26-ąją vietą (nugalėjo 15 kovų ir surinko 190 taškų). Plaukime Ieva užėmė 10-tą vietą ir surinko 297 taškus. Jojimo rungtis Serapinaitei buvo kur kas sėkmingesnė nei L. Asadauskaitei-Zadneprovskienei. Ieva su žirgu „Carpe Diem“ įveikusi penkias kliūtis pelnė 265 taškus. Kombinuotą rungtį lietuvė pradėjo nuo lyderės atsilikdama 1 min. ir 35 sek. Ši rungtis yra Serapinaitės silpniausia, joje ji finišavo 35-oje vietoje ir galutinėje įskaityje po visų rungčių liko 29-ta.

Žirgas koją pakišo ir vieninteliam mūsų rinktinės penkiakovininkui. **Justinas Kinderis** jojimo rungtyje ne tik surinko nulį taškų, bet ir numestas žirgo, turėjo jį gaudyti po visą areną. Nors lietuviai žirgą „SL Special“ pavyko pavyti ir sutramdyti, jis peršoko tik vieną kliūtį ir per kitas nebešoko. Nulis taškų jojimo rungtyje lėmė nesėkmingą Kinderio pasirodymą Rio Olimpinese žaidynėse. Fechtavimo rungtyje Justinas su 21 laimėta kova užėmė 18-tą vietą ir surinko 211 taškų. Plaukime Kinderis pagerino savo sezono asmeninį rezultatą 2 min. 6,84 sek. ir, užėmęs 30-tą vietą, surinko 220 taškų. Po nesėkmingos jojimo rungties Kinderiui beliko kovoti dėl garbės ir

kuo aukštesnės pozicijos. Kinderis išbėgo nuo lyderio atsilikęs net dvi minutes, rungtyje iškovojo 15-ąją vietą ir su 613 taškų galutinėje įskaityje buvo 34-tas.

Sėkmė nelydėjo ir lengvaatlečių

Ašaromis olimpinio medalio viltis palydėjo **Airinė Palšytė** ir visi lengvosios atletikos sirgaliai. Airinė buvo realiausia pretendente Rio Olimpinese žaidynėse iškovoti medalį lengvojoje atletikoje. Realioji galimybė Airinei sužibėti pasitaikė ne tik todėl, kad Rusijos šuolininkės į aukštį buvo diskvalifikuotos dėl dopingo skandalų, tačiau ir dėl išpūdingai žemo aukščio barjero, kuris Ispanijos sportininkei Ruth Beitia garantavo auksą. Nugalėtojos įveiktas aukštis, 197 centimetrai, yra toks pats, kaip Airinės sezono asmeninis rezultatas. Palšytei olimpiniam finale pakluso tik 188 centimetrų aukštis, kuris lietuvei garantavo 13-ąją vietą. Po nesėkmingo starto Airinė su ašaromis akyse nesutvardė nusivylimo, „Tiesiog sunku stebėt, kai matai, kaip kiti tavo svajones išpildo. Tai buvo mano šansas ir aš juo nepasinaudojau. Tai yra sportas, jisai kartais būna žiaurus“, – teigė Airinė.

Gausi Lietuvos sportinio ėjimo delegacija nepateisino olimpinį lūkesčių. Nei mūsų ėjikų vyrų, nei moterų sėkmė nelydėjo. Net 50 kilometrų ėjimo distancijoje po kepinančia Rio saule kovojo **Arturas Mastianic** ir **Tadas Šuškevičius**. Olimpinį žaidynių debiutantas 24-erių A. Mastianica finišo linijos nekirto, 35-40-ajame kilometre jis pats pasitraukė iš varžybų. Tadas Šuškevičius, dalyvavęs jau trečioje Olimpiadoje, finišavo 33-čias. Lietuvis trasą įveikė per 4 val. 04,10 min. Rio Tadas nedaug atsiliko ir nuosavo aukščiausio olimpinio pasiekimo, Pekine iškovotos 32-osios vietos.

Penktadienio vakarą 20 kilometrų ėjimo rungtyje startavo trys lietuvės – **Neringa Adietytė**, **Živilė Vaiciukevičiūtė** ir **Brigita Virbalytė-Dimšienė**, tačiau vienai iš jų olimpinis startas baigėsi vos tik jam prasidėjus. N. Adietytė jau pirmuose varžybų kilometruose patyrė traumą. Sutrauktas šlaunies raumuo ją privertė pasitraukti iš varžybų. Olimpinė debiutantė 20-metė Vaiciukevičiūtė distanciją įveikė per 1 val. 41,28 min. Ir užėmė 56-ąją poziciją. Geriausiai iš Lietuvos ėjikų pasirodė Brigita Virbalytė-Dimšienė, užėmusi 29-ąją vietą. 20 kilometrų trasą Brigita įveikė per 1 val. 35,11 min. Distanciją Brigita pradėjo 25 pozicijoje ir žemiausiai buvo nukritusi į 30-tą – pasaulio čempionato 7-tos vietos laimėtojai šis pasiekimas nėra pats sėkmingiausias. Rio de Janeire iš visos ėjikų delegacijos geriausiai pasirodė Ma-

Maratonininkas R. Kančys (d.) olimpinese žaidynėse – 75-as, V. Dopolskas – 111-as.

Šuolininkė į aukštį A. Palšytė Olimpinese žaidynėse – 13-a.

Alfredo Pliadžio nuotr.

rius Žiūkas, kuris 20 kilometrų ėjimo distancijoje pasiekė savo asmeninį rekordą (1 val. 22 min. 27 sek.) ir finišavo 26-oje pozicijoje.

Vyrų maratone, paskutiniąją Olimpiados dieną, Rio gatvėmis varžėsi du lietuviai – **Remigijus Kančys** ir **Valdas Dopolskas**. Abiems lietuviams didelis pasiekimas buvo įvykdytas olimpinis normatyvas. Paskutinį kartą šioje rungtyje varžėsi Mindaugas Pukštas Atėnų Olimpinese žaidynėse, vykusiose 2004 metais. Karštomis ir tvankiomis oro sąlygomis Remigijus maratoną įveikė per 2 val. 21 min. ir tarp 155 dalyvių užėmė 75-ąją vietą. V. Dopolskas finišavo 111-oje pozicijoje, 42 kilometrus ir 195 metrus įveikęs per 2 val. 28 min. Uždarymo iškilmėse aukso medaliu pasipuošė šios rungties laimėtojas Eliud Kipchoge.

Baidarininkas Ignas Navakauskas – devintas

Lietuvai net tris medalius padovanojusi **Rodrigo de Freitas** lagūna savo olimpinę programą baigė. Paskutinytis Lietuvos olimpietis, varžėsis šioje lagūnoje, buvo baidarinin-

kas **Ignas Navakauskas**. 26-erių lietuvis startavo 200 metrų distancijoje vienvietėje baidare. Atrankos plaukime Navakauskas užsitikrino sau vietą pusfinalyje, tačiau prasibrauti į pagrindinį finalą lietuviai nepavyko. Iš dviejų pusfinalio plaukimų į finalą pateko po keturias baidares, Ignas savo pusfinalio plaukime liko penktas ir per vieną vietą nepateko į pagrindinį finalą. Lietuvos baidarininkas dėl kuo aukštesnių vietų kovojo B finale, kuriame laimėjo ir galutinėje įskaityje užėmė 9-tą vietą. 200 metrų distanciją Ignas įveikė per 37,075 sekundes ir nuo pat varžybų pradžios neapleido lyderio pozicijos.

Olimpinėms žaidynėms pasibaigus į Lietuvą sugrįžę sportininkai teigė, jog porą savaičių džiaugsis pelnytu poilsiu, o po jo kibs į tolimesnius darbus, kurie juos ves link sėkmingų Tokijo Olimpinų žaidynių startų. Na, o aš tikiuosi, kad „Olimpinė panorama“ jums pateikė svarbiausią ir įdomiausią informaciją apie Lietuvos rinktinės pasirodymą Rio de Janeiro Olimpinese žaidynėse ir sportininkų vardu dėkoju už dėmesį bei palaikymą.

Ėjikas T. Šuškevičius (k.) olimpinese žaidynėse – 33-ias.

EPA–ELTA nuotr.

Ėjikė B. Virbalytė olimpinese žaidynėse finišavo 29-a.

Alfredo Pliadžio nuotr.

Baltijos jūros kurortai Rusijoje – kitokie nei Lietuvoje

Buvusios vokiečių kirchės virto pravoslavų cerkvėmis.

Zelenogradskas.

Algio Vaškevičiaus nuotraukos

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Vasara – atostogų metas, ir daugelis traukia prie jūros, kur galima pailsėti, pasideginti saulėje ir pasimaudyti. Lietuviai vis dažniau traukia į Turkiją, kur ir oras visada labai geras, ir kainos nesikandžioja. Lietuvoje vasaros dažnai būna lietingos, Baltijos jūros vanduo menkai tesušyla ir retai viršija 20 laipsnių pagal Celsijų. Nepaisant to, Palanga vasarą būna perpildyta, bet mažai kas ryžtasi ilsėtis prie tos pačios Baltijos, tik jau Rusijos Federacijos teritorijoje.

Norint patekti į Baltijos jūros kurortus anapus sienos, reikalinga nepigiai kainuojanti Rusijos viza, aišku, reikia mokėti ir rusų kalbą, tenka eurus keisti į rublius, tačiau egzotika, kuri pasitinka anapus sienos bei noras pamatyti buvusius Rytų Prūsijos kurortus padeda įveikti kliūtis. Net ir kelių dienų apsilankymas tuose kurortuose dovanoja nemažai įspūdžių, o jų lyginimas su Lietuvos pajūriu yra akivaizdus pastarojo naudai.

Karaliaučius, dabar vadinamas Kaliningradu – didelis, apie pusę milijono gyventojų turintis miestas, kuris pastaraisiais metais itin išsgražėjo – čia tviska prabangios parduotuvės, gatvėmis važinėja galingi visureigiai, apsilankyti kviečia brangūs restoranai. Rusija šiam miestui skiria didžiules lėšas, tačiau mažesniuose sritys miesteliuose dar mažai kas pasikeitę – ir gatvės duobėtos, ir namai nušiuę, ir parduotuvės varganos.

Visa tai gali matyti važiuodamas maršrutiniu autobusu iš Lietuvos į Karaliaučių – pakeliui tenka apsišarvuoti kantrybe, nes sienos kirtimas, dokumentų tikrinimas užima beveik dvi valandas. Į Karaliaučių per Lietuvą kasdien važiuoja autobusai iš Baltarusijos, ir apie šešių valandų kelionę į vieną pusę tekainuoja apie 8 dolerius.

Norint pamatyti Jantarno, Pionersko, Svetlogorsko ar Zelenogradsko kurortus, visai nebūtina juose gyventi – šie miestai išsidėstę Baltijos pajūryje netoli vienas kito, atstumas nuo Karaliaučiaus iki jų siekia apie 30–40 kilometrų, kelionė kas pusvalandį važiuojančiu maršrutiniu autobusu tekainuoja šiek tiek daugiau nei dolerį, o pakeliui gali stebėti siaurus priekarije nutiestus kelius, žaliuojančius apleistus žemės plotus ar daugybę gandrų.

Buvusių Palmininkų, dabar vadinamų Jantarnu paplūdimys platus, smėlėtas, žmonių čia išties nedaug, tačiau įspūdi gadina daugybė į krantą išmestų ir saulėje pūvančių vabalų – jų kvapas išties atbaido. Vabalų ar žuvų Baltija kasmet išmeta ir Lietuvos pajūryje, tačiau čia jie nedelsiant surenkami ir išvežami, tad mažai kas juos ir pamato bei jokių nepatogumų nepatiria.

Netoliese – ir kitas nedidelis miestelis, kurį lie-

tuviai vadino Naujaisiais Kuršiais, vokiečiai – Nojkurenu, o dabar jis vadinasi buvusią ideologiją primenančiu Pionersku. Jis išsikūręs Sembos pusiasalio šiaurėje – šiose vietose buvo senovės prūsų šventos vietos, Rantavos šventykla, kuri dar išlikusi iki mūsų dienų. Pirmą kartą Kuršių gyvenvietės vardas paminėtas dar 1254 metais, o kurortas pradėtas statyti 1837-aisiais. Beveik šimtą metų dabartinis Pionerskas buvo Prūsijos karalystės Rytų Prūsijos departamento miestu, vėliau priklausė Vokietijos imperijai, Veimaro respublikai, Trečiajam Reichui. Ženklo apie buvusią praeitį miestelyje beveik nėra, bet jo centre pastatytas didelis stendas, kuriame parašyta apie miestelio išlaisvinimą iš nacistinės Vokietijos 1945 metų balandį.

Baltijos pakrantės čia dažnai atsiveria nuo aukštų skardžių, tad gražių gamtovaizdžio gerbėjai gali pasigėrėti jūra iš Lesnojės, Primorės ir Donskojės kaimelių. Rusijos Federacijai priklausančioje Kuršių nerijos dalyje yra keletas istorinių gyvenviečių, tačiau istorinių paminklų jose beveik nelikę – vienas kitas senesnis pastatas yra buvusioje Pilkupoje (Morskoje), o važiuojant pro Rasytę (dabar – Rybačij) įdomu apžiūrėti neogotikinį bažnyčios pastatą, kuriame dabar veikia pravoslavų cerkvė. Cerkvėmis paverstos beveik visos išlikusios buvusios vokiečių kirchės ir kituose miestuose.

Pats didžiausias Karaliaučiaus sritys kurortas yra buvę Riaušiai, dabar vadinamas Svetlogorsku. Sembos žemės kaimo pavadinimas Rūsai, Roūšai yra prūsiškos kilmės. Dar XIII amžiuje čia atsibastę kry-

Gatvių pavadinimai net ir nedideliuose miesteliuose rašomi ir angliškai.

žiuočiai vietovę iš pradžių vadino Rauše-moter, o nuo XIV a. dėl panašumo į vokiečių k. žodį „rauschen“ – „ošti“, „šlamėti“, pradėjo vadinti Raušenu. XIX a. pradžioje Europoje paplitus poilsinėms kelionėms, gyvenvietė, išsidėsčiusi ant aukštos kopos prie jūros kranto, tapo populiariu kurortu. Oficialiai Raušeno kurortas buvo atidarytas 1820 metų vasarą, čia po savo karūnavimo ilsejosi Prūsijos karalius Frydrih Vilhelm IV, kurį pakerėjo apylinkės. Raušene buvo nutiestas geležinkelis, pastatytas hipodromas, įrengtas jūros tiltas poilsiautojų pasivaikščiojimui, 1912 m. atsirado ir keltuvas, kuris palengvino poilsiautojams kelią ant 40 metrų aukščio jūros kranto.

Pirmojo pasaulinio karo metais Raušenas tapo kariuomenės gydykla. Ta gydykla, dabar jau karinė sanatorija veikia iki šiol, o jos pasididžiavimas – 25 metrų aukščio nacionalinio romantizmo stiliaus 1908 metais pastatytas vandens bokštas, vienas iš nedaugelio praeitį mininčių pastatų. Apie šio kurorto reikšmę pasako ir faktas, kad ant jūros kranto tada

Senojo kranto fotografijos.

Svetlogorsko karinės sanatorijos bokštas.

buvo įrengta 3 000 uždromų individualių persirengimo kabinų, veikė 20 viešbučių, pensionų su restoranais ir kavinėmis.

Dabar apie 15 000 gyventojų turintis Svetlogorskas palieka gana nykų išpūdį. Jo paplūdimio juosta labai siaura, visai šalia didžiuliai skardžiai, tad žmonės prie jūros susigrūdę kaip silkės statinėje, aplink gana nešvaru, vyrauja nelabai malonūs kvapai, ir pats vanduo neatrodo švarus. Visas miesto

Svetlogorsko paplūdimys – siauras ir nešvarus.

kai pamatė lietuvišką Nidą, į Raušena niekada negrižo, o Lietuvoje išigijo vasarnamį ir prie Baltijos praleido tris vasaras.

Daug geresnį išpūdį palieka kitas kurortas prie Baltijos jūros Zelenogradskas, kurį lietuviai vadino Krantu, o vokiečiai – Cranz. Jis išsaugojęs ir daugiausia romantiškų praeities ženklų, ir yra labiausiai pritaikytas poilsiui, o paplūdimys čia ir platus, ir švarus, kaip ir pati jūra.

miestų leidžiasi po keliolika lėktuvų. Rusai Baltiją renkasi ir todėl, kad jiems nerekomenduojama skristi į Egiptą, o ir Turkijos kurortai tik seniai atsivėrė dėl įvairių draudimų. Tiesa, nemažai rusų atvyksta ir į Palangą, nes ramų poilsį čia atsimena dar nuo sovietmečio. Palanga jų laukia – vietos gyventojai kalba rusiškai, kavinėse neretai skamba rusiška muzika.

Lyginant kurortus prie Baltijos anapus sienos ir Lietuvoje, skirtumai akivaizdūs. Palanga, jau nekalbant apie Nidą gerokai lenkia Rusijos kurortus ir savo išvystyta infrastruktūra, ir įvairiais patogumais, ir pačiu paplūdimiu, gal todėl lietuviai ir nesi-veržia čia. Vakarų šalyse yra populiarus kultūrinis turizmas, kai organizuojamos tikslinės kelionės ir ekskursijos į egzotiškus kraštus, istorinėmis ir kultūrinėmis įžymybėmis garsias vietas – jos vilioja keliautojus išskirtinai pažintine prasme. Tokios ir yra kelionės į Karaliaučiaus kraštą – čia tarsi sugrįžti į praėjusį laiką, sustingusią praeitį, kai gali pamatyti istorijos vingius, tai, kuo pavirto kadaise klestėję nuostabūs Prūsijos kurortai, kokie žmonės, be savo šaknų ir istorijos, čia atsidūrė ir gyvena jau 75-erius metus.

O grįžtant namo, kai pasienyje išsitrauki savo Lietuvos, Europos Sąjungos pasą ir tau šypsosi Lietuvos pasienietis, apima be galo mielas jaus-

mas, kad toji, anapus sienos tik ką buvusi ir dar gerai pažįstama „tvarka“ tavęs jau visai neličia, kad ten buvai tik užklydęs svečias, ir nors giminėje gal ne viskas idealu, bet čia ypač ryškiai pajunti, kad jau esame tikrai labai nutolę nuo buvusios Sovietų Sąjungos, ir tas ketvirtis amžiaus viską pakeitė negrįžtamai. Ir tai, žinoma, labai džiugina. Tam, kad suprastum, kaip gerai mes gyvename, tokios kelionės – tiesiog būtinos.

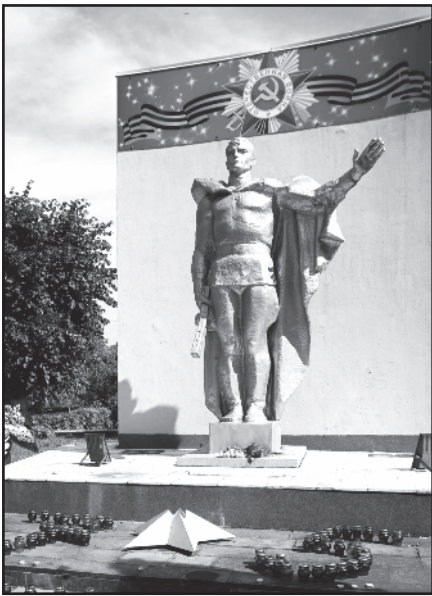
Kačių muziejus įsikūrė buvusiame Kranto vandens bokšte.

centras iškasinėtas, tiesiami nauji šaligatviai, gatvės pilnos dulkių ir triukšmo.

Nepaisant to, dešimtyse Svetlogorsko sanatorijų, poilsio namų, viešbučių, turistinių bazių, kempingų ir vaikų poilsio stovyklų kasmet apsilanko šimtai tūkstančių poilsiautojų. Vietos gyventojai didžiujasi, kad buvusiame Raušene ilsėjosi ir didysis vokiečių rašytojas, Nobelio premijos laureatas Thomas Mann – jis čia apsilankė 1929 metų rugpjūtį ir parašė žinomą novelę „Mario ir burtininkas“. Įamžinant šį faktą, 2003 metais mieste pastatytas paminklinis akmuo. Jį apžiūrėjęs pagalvojau, kad T. Mann po to,

centėjo nedaug. Nors kadaise buvę gražūs ir grakštūs XIX a. pabaigos – XX a. pradžios Kranto, dabartinio Zelenogradsko kurortinio stiliaus pastatai atrodo iš dalies apleisti, tačiau senamiestis tvarkomas, buvusiame vandens bokšte įrengtas Kačių muziejus, o grakštūs statiniai su dekoratyvinėmis detalėmis – stogeliais, balkoneliais, arkomis išties džiugina akį ir primena praeitį.

Mieste daug viešbučių, poilsio namų, ir nakvynės kainos juose kartais neatsilieka nuo lietuviškojo pajūrio. Il-sėtis į Svetlogorską atvyksta nemažai rusų iš Maskvos ir Sankt Peterburgo, per dieną Kaliningrado oro uoste iš šių

Daugelyje miestelių – paminklai sovietiniams kariams išvaduotojams.

SKAUSMO GYDYMAS	VIDAUS LIGOS
DR. RENATA VARIAKOJYTĖ SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ 7600 W. College Drive Palos Heights, IL 60463 Tel. 708-361-5550 Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas	EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C. VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS Kalbame lietuviškai 6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6 Chicago, IL 60638 Tel. 773-229-9965 Valandos susitarus
AKIŲ LIGOS	AKIŲ LIGOS
DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS DR. PAUL KNEPPER Akių ligos – chirurgija 150 E. Huron, Suite 1000 Chicago, IL 60611 Valandos susitarus Tel. 312-337-1285	ARAS ŽLIOBA, M.D. AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA 219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435 Tel. 815-741-3220
DANTŲ GYDYTOJAI	DANTŲ GYDYTOJAI
DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA 9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL Tel. 708-598-8101	EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai 4647 W 103 St, Oak Lawn, IL Tel. 708-422-8260

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Oficialu: Lietuva perka vokiškus šarvuočius

Vilnius (KAM info) – Lietuva pasirašė sutartį dėl vokiškų šarvuočių „Boxer” pirkimo už beveik 386 mln. eurų. Tai brangiausias pirkinyš Lietuvos kariuomenės istorijoje.

„Už 385,6 mln. eurų bus nupirkta 88 pėstininkų kovos mašinų, pagamintų pagal Lietuvos kariuomenės iškeltus reikalavimus”, – sakė krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Pasak J. Oleko, šarvuočiai Lietuvos kariuomenėje bus eksploatuojami mažiausiai tris dešimtmečius.

84 iš įsigijamų šarvuočių bus pėstininkų kovos mašinos, likę keturi – vadovavimo šarvuočiai. Perkamos pėstininkų kovos mašinos bus apginkluotos 30 mm patranka, prieštankine ginkluote ir kulkosvaidžiais.

Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Jonas Vytautas

Šarvuočiai „Boxer” Lietuva pasieks kitais metais. Lrytas nuotr.

Žukas sakė, kad šalies ginkluotosios pajėgos bus aprūpintos vienomis moderniausių, pagal mūsų specialistų iškeltus reikalavimus pagamintų mašinų.

Pirmosios keturios mašinos Lietuvą pasieks 2017 metų pabaigoje, projekto trukmė siekia iki 2021 metų.

Reaguodama į Rusijos veiksmus Ukrainoje ir aktyvumą Baltijos jūros regione, Lietuva nuo 2014 metų kasmet gynybos biudžetą didina maždaug trečdaliu. Kitamet krašto apsaugai numatoma skirti 725 mln. eurų, tai sudarys apie 1,8 proc. bendrojo vidaus produkto.

Elgesio kodeksas paliekamas kitam Seimui

Vilnius („Draugo” info) – Seimas per ketverius metus neatrado laiko apsvarstyti Seimo nariams nelabai patogaus Tarnautojų elgesio kodekso, reguliuojančio viešajame sektoriuje dirbančių asmenų elgesio principus.

Pasak Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininko Valentino Bukausko, visą šią kadenciją komitetas daugiausia dėmesio skyrė Rinkimų kodekso projektui, todėl Tarnautojų elgesio kodeksui laiko nebeliko.

2010 metais parengtame kodekso

projekte buvo siūlyta įteisinti keletą naujovių. Pavyzdžiui, numatyti, kad valstybės tarnautojas, diskreditavęs valstybės tarnautojo ar institucijos vardą, galėtų būti tuoj pat atleistas iš pareigų. Taip pat, kad tarnautojų elgesys būtų vertinamas ne tik tarnybos metu, bet ir viešajame gyvenime ne tarnybos metu, jeigu tai susiję su institucijos ar tarnautojo vardo diskreditavimu.

Projektu be kita ko buvo siūloma apibrėžti, kas laikoma nepriekaištinga reputacija.

Kuriama radijo ryšio technologija kariuomenei

Vilnius (KAM info) – Valstybės institucijos kviečia verslininkus ir mokslininkus sukurti Lietuvos kariuomenės poreikius atitinkančią radijo ryšio technologiją, kuri leistų kariams neatskleisti tikslų savo pozicijų. Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra bendradarbiaudama su Krašto apsaugos ministerija bei Švietimo ir mokslo ministerija, paskelbė šios technologijos konkursą.

Konkursas neapsiriboja dalyviais

Suvažiuos pusantro tūkstančio archeologų

Vilnius („Draugo” info) – Rugpjūčio 31 – rugsėjo 4 d. Vilniaus universitete vyks Europos archeologų asociacijos kongresas. Tikimasi sulaukti ne mažiau kaip 1500 mokslininkų ir tyrėjų iš Europos, Azijos, Šiaurės Amerikos, Australijos. Žymiausi Lietuvos ir pasaulio archeologai pristatys žodinius, standinius pranešimus, bus organizuojamos apskritų stalo diskusijos, seminarai.

Kongresas padalytas į 108 sekcijas. Mokslininkai aptars archeologinių duomenų interpretavimo, archeologinio paveldo tvarkymo ir pritaikymo šiuolaikinėms reikmėms, archeologijos teorijos ir metodologijos, tarpdiscipliniškumo archeologijoje klausimus. Speciali sekcija skirta „Brexiti” įtakai archeologijos mokslui.

Kadangi kongresas rengiamas Lie-

tuvoje, dėmesio sulauks Baltijos regionas. Iki šiol jis neretai laikytas „balta dėme” pasaulio archeologijoje. VU vicerektoriaus, kongreso mokslinio komiteto nario prof. Rimanto Jankausko teigimu, mūsų archeologijos mokslas jau pasiekęs tarptautinį lygį ir pripažinimą, tad Lietuvos mokslininkai kaip lygūs partneriai gali dalyvauti įvairiuose projektuose ne tik dalydamiesi savo duomenimis, bet ir prisidedami prie jau esamų interpretacijų.

Šis kongresas yra proga parodyti pasauliui, kad Lietuva garsėja ne tik lažeriais ar biotechnologijomis, bet ir humanitariniais mokslais. Archeologija, nors ir priskiriama pastariesiems, pagal taikomų metodų platumą, priemonių sudėtingumą artėja prie gamtos ir tikslųjų mokslų.

Ukraina paskelbė oficialų protestą Rusijai

Kijevas (BNS) – Ukrainos užsienio reikalų ministerija griežtai pasmerkė Rusiją, kad praėjusią savaitę įvykęs Prezidento Vladimiro Putino vizitas Maskvos aneksuotame Kryme nebuvo suderintas su Kijevu.

„Naujas Rusijos Federacijos pareigūno vizitas Krymo autonominėje respublikoje ir Sevastopolio mieste, kurie yra neatsiejama Ukrainos dalis – įrodymas, kad Rusijos Federacija toliau nepaiso Jungtinių Tautų chartijos, JT Generalinės Asamblėjos 2014 metų kovo 27 dienos rezoliucijos ‘Dėl Ukrai-

nos teritorinio vientisumo’, Baku deklaracijos ir ESBO (Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos) Parlamentinės Asamblėjos rezoliucijos bei kitų tarptautinės teisės principų”, – sakoma ministerijos notoje.

Ministerija priminė jau daug kartų siuntusią žinią, kad nepriimtini yra iš anksto nesuderinti Rusijos pareigūnų vizitai Juodosios jūros pusiasalyje, kurį Kijevas ir tarptautinė bendruomenė laiko Ukrainos dalimi.

Ši protesto nota buvo išsiųsta Rusijos užsienio reikalų ministerijai.

Vokietija susirūpino civiline sauga

Berlynas (BNS) – Vokietija pristatys savo pirmą po Šaltojo karo civilinės gynybos strategiją ir paragins gyventojus laikyti maisto ir vandens atsargas, kurių užtektų kelioms dienoms.

Planą, kuriuo prioritetu iškeliama civilių gyventojų parama pajėgoms, didinamas pastatų atsparumas ir sveikatos apsaugos sistemos pajėgumai, vyriausybė turi priimti artimiausiomis dienomis.

Strategijos tekste pažymima, kad „ataka Vokietijos teritorijoje, dėl kurios reikėtų įprastinės gynybos yra mažai tikėtina”, bet sakoma, kad šalis tu-

rėtų būti „pakankamai pasirengusi, jei ateityje (būtų) pavojų egzistencijai kelianti plėtotė, kurios (tikimybės) atmesti negalima”.

„Gyventojai bus skatinami sukaupti maisto (atsargas) dešimčiai dienų”, – sakoma tekste, kuriame priduriama, kad žmonės taip pat turėtų atsidėti vandens penkioms dienoms, po du litrus žmogui vienai dienai.

Vokietija šiemet paskelbė naujas karines gaires, kuriomis išdėstomos Vokietijos ambicijos prisiimti didesnę gynybos vaidmenį užsienyje, pagal NATO ir Europos Sąjungos pagrindų programas.

Filipinai grasina trauktis iš JT

Manila (BNS) – Filipinų prezidentas Rodrigo Duterte pagrasino išvesti savo šalį iš Jungtinių Tautų (JT), prieš kurias paleido naują nešvankybėmis pastiprintą tiradą dėl to, kad ši organizacija kritikavo jo kruviną karą su nusikalstamumu.

Daugiau kaip 1,5 tūkst. žmonių žuvo nuo to laiko, kai R. Duterte parėmęs prezidento postą iškart pradėjo savo kovos su nusikalstamumu priemonės, rodo policijos skaičiai. Tai griežtai kritikavo JT ir teisių gynimo grupės.

Kinijoje atidarytas ilgiausias stiklo tiltas

Dzangdziazdie, Kinija (BNS) – Turistams, kuriems būna, kad svaigsta galva, nereikėtų pirkti bilietų į naują atrakciją Kinijoje – išpūdinguose Dzangdziazdie kalnuose, kurie įkvėpė ir amerikiečių filmo „Įsikūnijimas” („Avatar”) kūrėjus, atidarytą ilgiausią pasaulyje ir aukščiausią kabančią tiltą stikliniu dugnu.

Maždaug 430 m ilgio, 300 m virš žemės esantis tiltas kabo virš tarpeklio tarp dviejų uolų Dzangdziazdie parke Kinijos centrinėje Hunano provincijoje.

Šešių metrų pločio tiltas iš maždaug 99 skaidraus stiklo panelių vienu metu gali išlaikyti iki 800 žmonių.

Turistai gali pereiti Izraelio architekto Haim Dotan suprojektuotą tiltą, o drąsesnieji galės šokti nuo jo prisirišę elastinga virve arba skrieti lynu.

Po 2015 metų incidento, kai įškilo stiklinis tiltas Juntajaus kalnuose Henano šiaurėje, Dzangdziazdie parko

pareigūnai labai stengėsi pademonstruoti struktūros saugumą.

Jie organizavo virtinę renginių žiniasklaidai. Per vieną jų žmonės buvo kviečiami daužyti stiklo panelius kūju, o kito metu per tiltą važiuo automobilis.

Per dieną tiltu bus leidžiama pereiti tik 8 tūkst. žmonių. Turistai turės užsisakyti 138 juanais (17,6 euro) kainuojančius bilietus viena diena anksčiau.

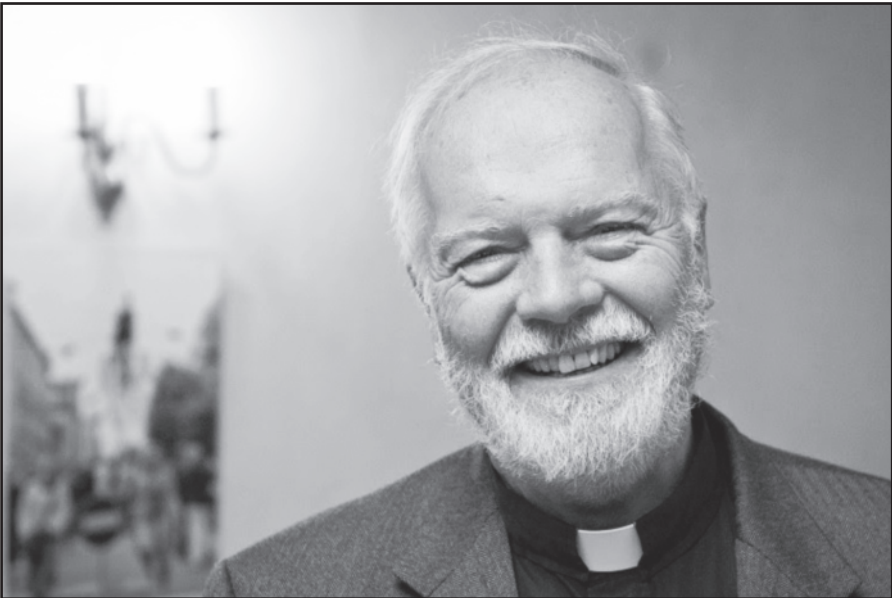
Kameros ir asmenukų darymui skirtos lazdos draudžiamos, tiltu negalės eiti ir aukštakulnius avintys asmenys.

Kinijoje atidarytas ilgiausias pasaulyje stiklinis tiltas. EPA-ELTA nuotr.

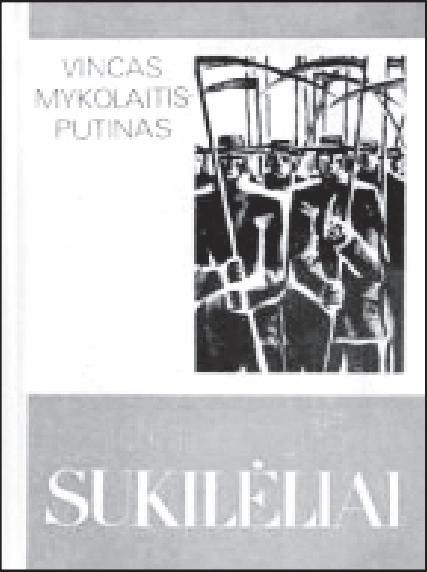
„Aš skaiTAU“:

kun. Antano Saulaičio pažinimai

Antanas Saulaitis SJ.

DELFI nuotr.

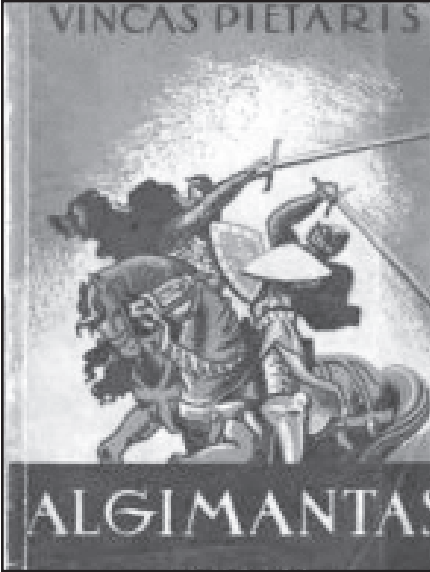

Galiu rinktis – uždengti žvakę gaubtu ar dalytis jos šviesa su kitais. Aš skaiTAU. Ne, ne tik sau. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos ir DELFI projekto „Aš skaiTAU“ ambasadorius ne tik skaito, bet ir gyvena Tau. Tau ir man, savo gimtai šaliai ir tolimiems kraštams, kuriuos vadina namais. Toks yra apščiai sava šviesa besidalijantis kunigas **Antanas Saulaitis SJ**.

Tėvas A. Saulaitis pasakoja, kad jo vaikystės miestelyje jau 10 metų gyvuoja tradicija paskelbti vasaros knygą, kurią skaito visas miestelis – 10 tūkst. gyventojų. Šio žmogaus patirčių atmintis, rodos, bedugnė – po pasakojimą kiekvienai progai. Tačiau, paprašytas atsiremti į kertines savo gyvenimo istorijas, kaipmat išryškina jų pamatus. Kun. A. Saulaičio mėgstamiausių knygų lentynoje rasime gyvą troškimą pažinti ir suprasti savo tautines ir dvasines šaknis – tvirtą atspirtį atviram žvilgsniui į save ir kitą.

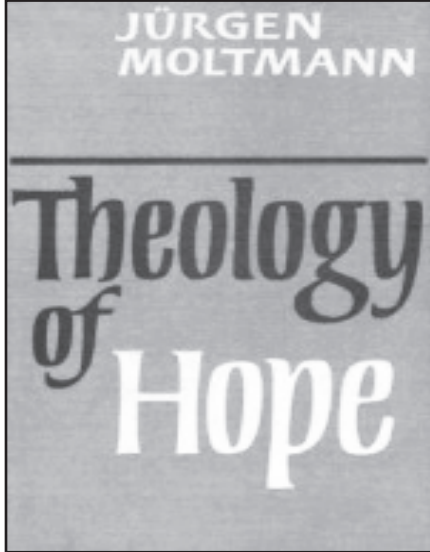
Vincas Pietaris, „Algimantas“.

„Nors veikalą sudaro net penkios dalys, vaikystėje ir jaunystėje jį skaičiau daug kartų. XIII a. vykstantis istorinio romano veiksmas liudija nuolatinę tautos ir valstybės rūpestį laisve ir vienybe. Man jis sužadino dar didesnę susidomėjimą Lietuvos praeitimi ir lietuvių paveldu.“

Vincas Mykolaitis-Putinas, „Sukilėliai“.

„Perskaitęs šią knygą, sustojęs prie 1863 m. sukilėlių paminklų, mąstysi kitaip. Prisiminsi kun. Antaną Mackevičių ne tik kaip karį ir sukilimo vadą, bet ir kaip asmenybę, primygtinai kviečiančią tautiečius ryžtingai atsitiesti ir būti ne aukomis ar pašaliniais, o atsakingais savo pačių ateities kūrėjais. Drauge su šia knyga norisi paminėti ir XIX a. pab. – XX a. pr. gyvenusio lietuvių pulkininko, visuomenės veikėjo Jono Petruičio memuarus ‘Mūsų žygiai’. Per šias knygas pažinęs Lietuvos kariuomenės savanorius, imi suvokti jų drąsą, sumanumą, sėkmę ir pralaimėjimus; pažinti kovą už nepriklausomybę kaip nuolatinę Lietuvos būseną ir amžiną siekį;

Kuo širdingiausia užuojauta tėveliams STASIUI ir IRENAI JURJONAMS, sesutei BIRUTEI, išlydint mylimą sūnų ir brolių **VYTAUTĄ** Amžinon kelionėn. Duok Dieve Jums stiprybės šią sunkią valandą.

*Gailutė Jurjonaitė-Palionienė
Pranas Jurjonas*

o kartais į rimtus dalykus žvelgti ir su humoru.”

Jürgen Moltmann, „Theology of Hope“.

„Kai studijavau kunigų seminarijoje, Katalikų Bažnyčia pradėjo žengti Vatikano II susirinkimo lemto atsinaujinimo link. Šioje knygoje aprašoma Vilties teologija tuo metu atitiko mūsų pačių – jaunų seminarijos studentų – gyvą ir šviesią viltį prisidėti prie platesnio Bažnyčios žvilgsnio į tikėjimą, šiuolaikinio dvasingumo ir gyvo ryšio tiek tarp Kristaus suburtųjų (jėzuitų – red. past.), tiek ir su pasauliu.“

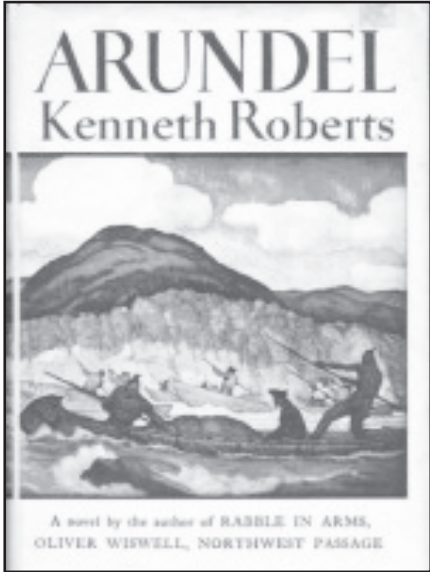
Šv. Aurelijus Augustinas, „Išpažinimai“.

„Jėzuitų vienuolyno naujokyne

gavau užduotį išversti šį IV a. veikalą iš lotynų į anglų kalbą. Tada ir susidomėjau ankstyvąja krikščionyste ir Bažnyčios gyvenimo tikėjimo ištakomis – būtinomis, norint suprasti šiuolaikinio katalikų tikėjimo atsinaujinimo kryptis ir galimybes.“

Kenneth Roberts, „Arundel“.

„Teko gyventi ne viename pasaulio krašte. Visada norisi pažinti gyvenamą šalį, jos praeitį ir paveldą. Skaitant šią knygą, atgyja man puikiai pažįstamos Naujosios Anglijos vietos. Iki pat šių dienų noriu kuo geriau suprasti Jungtinių Amerikos Valstijų kūrimąsi ir jų nepriklausomybės kovas žemyne ir jūroje, suvokti tiek paprastų, tiek iškilų šios šalies žmonių susiklausymo būdą ir svarbą.“

Martyno Mažvydo bibliotekos info

Pro Šventąsias duris įžengė jau per 13 mln. piligrimų

Popiežiškoji naujojo evangelizavimo taryba, atsakinga už Gailestingumo jubiliejus renginius Vatikane, informuoja, kad nuo Šventųjų metų pradžios – praėjusių metų gruodžio 8 d., į Šv. Petro baziliką pro Šventąsias duris įžengė daugiau nei 13 mln. piligrimų.

Iki šventųjų metų pabaigos dar daugiau nei trys mėnesiai. Oficialiai Gailestingumo jubiliejus kalendoriuje dar keletas svarbių renginių, kuriuose laukiama gausių piligrimų. Visų pirma tai rugsėjo 4 d. įvyksianti Kalkutos Motinos Teresės kanonizacija. Šią dieną bus taip pat minima gailestingumo liudytojų, savanorių, slaugos ir humanitarinių darbuotojų jubiliejinė šventė.

Rugsėjo 25 d. – XXVI eilini sek-

madienį – bus švenčiamas tikybos mokytojų jubiliejus.

Spalio 8 d., šeštadienį, ir spalio 9 d., sekmadienį, – bus minima Marijos, Rožinio Karalienės šventė ir švenčiamas įvairias Marijos gerbimo tradicijas puoselėjančių judėjimų jubiliejus.

Lapkričio 1 d., Visų Šventųjų iškilmės dieną, ir lapkričio 2-ąją, Vėlinių dieną, – Gailestingumo jubiliejus kontekste bus meldžiamasi už mirusius.

Lapkričio 6 d. – XXXII eilini sekmadienį, Gailestingumo jubiliejuje bus švenčiama kalinių diena.

Lapkričio 13 d. – XXXIII eilini sekmadienį – trijose didžiosiose Romos bazilikose ir vyskupijų katedrose bus uždaromos Šventosios durys. Lapkričio 20 d. – Kristaus Vissatos Valdovo iškilmės dieną bus uždaromos Šv. Petro bazilikos Šventosios durys ir užbaigiamas nuo praėjusių metų gruodžio 8 d., Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmės šventas Gailestingumo jubiliejus.

Bernardinai.lt

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) rugpjūčio 28 d. 10 val. r. švęsime 22-ąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Gediminas Keršys. Lietuviškos šv. Mišios taip pat atnašaujamos kiekvieną ketvirtadienį 8:30 val. r. Kviečiame dalyvauti.

■ **Rugpjūčio 28 d., sekmadienį, 1 val. p.** p. kviečiame atvykti į šv. Mišias Tėvų jėzuitų koplyčioje (5620 So. Claremont Av., Chicago, IL). Galėsite užprašyti šv. Mišias už mirusius artimuosius. Palaikykime šią gražią, neseniai atgimusią tradiciją – kartą per mėnesį susitikti jaučioje lietuviškoje šventovėje. Po šv. Mišių – vaisės Jaunimo centro kavinėje.

■ **Rugpjūčio 28 d., sekmadienį, 12 val. p.** p. Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks PLC lauko gegužinė. Renginyje skambės muzika, vyks loterija, bus pardavinėjami šalti gėrimai bei lietuviški užkandžiai. Veiks lietuviška mugė. Daugiau informacijos paskambinus tel. 630-257-8787. Visi labai laukiami!

■ **Rugsėjo 6 d., antradienį, 7 val. v.** kviečiame visus Pal. J. Matulaičio misijos narius į „Parish Transformation Initiative“ parapijos atsinaujinimo programos pristatymą. Susitikime dalyvaus Čikagos arkivyskupijos paskirtas pagalbininkas Robert Kastenholz.

■ **Rugsėjo 17 d., šeštadienį, 8 val. v. Šv. Kazimiero** lietuvių parapijos didžiojoje salėje (3855 Evans St., Los Angeles, CA 20027) vyks Irlunos ir Mariaus Jampolskio nuotaikingas pasirodymas „Viskas baigta“. Daugiau informacijos el. paštu: richardshow@yahoo.com arba paskambinus tel. 323-360-7786 (Ričardas).

■ **Čikagos arkivyskupijos Aukšinių vestuvių** jubiliejaus šv. Mišios šiais metais bus aukojamos sekmadienį, rugsėjo 18 d., 2:45 val. p. p. Šventojo vardo katedroje („Holy Name

Cathedral“). Adresas: 735 North State Street, Chicago. Kviečiame dalyvauti poras, susituokusias 1966 m. Informacija ir registracija tel. 312-534-8351 arba el. paštu: www.familyministries.org

■ **Spalio 1–2 d., šeštadienį-sekmadienį, Šv. Kazimiero** lietuvių parapijoje (2718 St., George St., Los Angeles, CA 90027) vyks 30-toji Lietuvių dienų šventė. Lietuviškas maistas, gėrimai, meno kūriniai, muzika ir šokiai! Renginyje taip pat pasirodys Andrius Mamontovas su grupe „Dainavos“ ansamblis, „LB Spindulys“, „Tolimi aidai“ bei daugybė kitų dainininkų ir šokėjų. Daugiau informacijos tinklalapyje ltdays.com. Visi labai laukiami!

■ **Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje** kviečia visus, spalio 9 d. Čikagos maratone ketinančius bėgti ir jam užsiregistravusius bėgikus, prisijungti prie akcijos „Lietuviai Čikagos maratone“ ir burtis į vieningą komandą. Registracija el. paštu: agne.vertelkaite@urm.lt arba paskambinus tel.: 312-397-0383. Žinutėje nurodykite savo vardą ir pavardę, telefono numerį, el. pašto adresą ir reikalingų marškinėlių dydį. Taip pat kviečiame visus sirgalius dalyvauti maratone ir palaikyti saviškius sirgalių zonoje ties 17 maratono mylia, prie Illinojaus universiteto Čikagoje vakarinėje Halsted gatvės pusėje, šiek tiek į pietus nuo Polk gatvės. Lauksime visų pasipuousių lietuviškais marškinėliais, kepuraitėmis ir nešinių trispalvėmis.

■ **Prasidėjus mokslo metams, Pal. J. Matulaičio** misijoje Lemonte, kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį vyksta vaikų šv. Mišios. Pradžią 9 val. r.

■ **Anoniminių alkoholikų (AA) draugijos** susirinkimai lietuvių kalba vyksta PLC konferencijų salėje du kartus per savaitę: sekmadieniais nuo 7 val. v. iki 8 val. v. ir trečiadieniais nuo 8 val. v. iki 9 val. v.

www.draugas.org

Olimpiečių sutiktuvės Olimpiename kaimelyje Kaune.

Lrytas.lt nuotr.

Koncertas!

Sekmadienį, Rugsėjo 11, 2016

12:30 p.p.

Šv. Kazimiero Parapijos Salėje

Lietuvos Dukterys
maloniai kviečia Jus dalyvauti
Labdaros Koncerte

*Lietuvos Nacionalinio
Operos ir Baletu Teatro
Solistas*

Liudas Norvaišas

Bilietai: \$60.00

Rezervacijos:

Daiva Schuksta: 310.995.7352 dschuksta@yahoo.com

Vilija Kirsonis: 310.386.1442 vilijavk@gmail.com

Darija Francesco: 310.702.4058 darija@darija.net

www.DaughtersofLithuaniaLA.org

Vydūno fondas, kurio raštinė yra Lemonte, IL per gerb. Jūratę Variakojienę pirmieji užsakė stalą į metinius „Draugo“ pietus, kurie vyks spalio 30 dieną, sekmadienį, Willowbrook pokylių salėje Willow Springs priemiestyje. Ačiū jums!

Šiame tradiciniame metiniame renginyje kviečiame dalyvauti visus „Draugo“ skaitytojus, rėmėjus, lietuviškų parapijų ir mokyklų, įstaigų bei organizacijų atstovus. Jūs visi – labai laukiami svečiai!

Maironio lituanistinei mokyklai 2016–2017 mokslo metams penktadieninei pamainai reikalingi mokytojai. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į mokyklos direktorę Godą Misiūnienę: el. paštas gmissiuniene@maironis.org arba tel. 630-257-0888 (palikite žinutę).

Olimpinis medalius į Lietuvą parsikraidinę irklotojai Saulius Ritteris ir Mindaugas Griškonis spindėjo šypsenomis.

Irklutoja Milda Valčiukaitė: apie geresnį debiutą olimpinėse žaidynėse negalėjau pagalvoti. Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Lietuva pasitinka sugrįžtančius olimpiečius

„Kiekvienos olimpinės žaidynės organizuojamos pagal tam tikrą formatą, todėl yra labai panašios – sportininkai gyvena olimpiame kaimelyje, maitinasi valgykloje, į arenas keliauja specialiu transportu, žaidynės prasideda ir baigiasi įspūdingomis atidarymo ir uždarymo ceremonijomis, tačiau kiekvienoms žaidynėms savitą spalvą ir atmosferą suteikia šalis, kurioje jos vyksta. Sakytiau, kad kiekvienas atvažiavęs į Rio susidūrė su čia gyvenančių žmonių nuoširdumu. Brazilai moka švęsti ir džiaugtis gyvenimu, todėl per varžybas arenose tvyrojo tikra šventinė nuotaika“, – pasakojo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

Pasak LTOK vadovės, mūsų šalies sportininkai pateisino lūkesčius. „Sporto specialistai buvo iškėlę tikslą parvežti 2–3 medalius. Tikslas yra pasiektas ir viršytas. Nepasisekė tiems, iš kurių visa šalis laukė pergalių. Sportas labai nepastovus, negali visada būti aukštumoje, kartais koja pakiša psichologija, o kartais tiesiog pritrūksta sėkmės. Iš Rio de Janeiro negrįžtame tuščiomis. Pagal laimėtų medalių skaičių lenkiame tokias šalis kaip Norvegija, Austrija, Portugalija“, – sakė D. Gudžinevičiūtė.